

FYLKESMANNEN I OSLO OG AKERSHUS
MILJØVERNAVDELINGEN

Vern av fire friluftslivsområder i Oslo kommune iht. markaloven § 11

Høring av verneforslag

Februar 2013

Innhold

1.	Innledning	1
1.1.	Bakgrunn for verneplanarbeidet	1
1.2.	Formålet med vern.....	1
1.3.	Utviklingen i verneprosessen.....	1
1.4.	Saksbehandling	2
1.5.	Innspill til oppstartsmeldingen	2
2.	Verneforslag	4
2.1.	Generelt om skjøtsel og forvaltning av områdene	4
2.2.	Skjennungsåsen friluftslivsområde	6
2.3.	Godbekken friluftslivsområde.....	8
2.4.	Hauktjern friluftslivsområde.....	10
2.5.	Spinneren friluftslivsområde.....	12
2.6.	Fylkesmannens vurdering av de fire verneforslagene	14
3.	Høring	15
4.	Kilder.....	16
5.	Vedlegg.....	16
	Vedlegg 1: Forslag til forskrift om vern av Skjennungsåsen friluftslivsområde, Oslo kommune. ...	17
	Vedlegg 2: Forslag til forskrift om vern av Godbekken friluftslivsområde, Oslo kommune	19
	Vedlegg 3: Forslag til forskrift om vern av Hauktjern friluftslivsområde, Oslo kommune.	21
	Vedlegg 4: Forslag til forskrift om vern av Spinneren friluftslivsområde, Oslo kommune.	23
	Kart over verneforslagene	25

1. Innledning

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har utarbeidet forslag til vern av fire friluftslivsområder i Oslo kommune.

Verneforslaget omfatter et totalt areal på 8200 dekar, og består i hovedsak av eldre barskog. De fire foreslåtte verneområdene er en del av Oslo kommuneskoger, med unntak av et lite areal der staten er grunneier.

1.1. Bakgrunn for verneplanarbeidet

Markaloven ble vedtatt av Stortinget i 2009 for å sikre en helhetlig forvaltning av Marka. I markaloven vedtok Stortinget en egen lovhjemmel (§ 11) for vern av særskilt viktige friluftslivsområder. Fylkesmannen i Oslo og Akershus er gitt en direktoratsfunksjon av Miljøverndepartementet for å sørge for en samlet forvaltning av *hele* Marka, selv om store deler av Marka ligger Buskerud, Oppland og Østfold. På oppdrag fra Miljøverndepartementet startet Fylkesmannen i Oslo og Akershus våren 2011 arbeidet med vern av aktuelle friluftslivsområder i Marka.

1.2. Formålet med vern

Formålet med vern av friluftslivsområder etter § 11 i markaloven er å sikre områder som på grunn av opplevelsverdier har særskilte kvaliteter for friluftslivet. Denne verneformen skiller seg fra det tradisjonelle barkskogsvernet ved at områder kan vernes på bakgrunn av sin verdi for *naturopplevelse*, mens det er områdenes verdi for *biologiske mangfold* som har stått i fokus ved det tradisjonelle skogvernet etter naturmangfoldlovens/ naturvernlovens bestemmelser.

Med særskilte kvaliteter menes i markaloven § 11 områder som blant annet fremstår som urørte, naturlige og med særpreg. Kriteriene for vern er definert nærmere i forarbeidene til markaloven (Ot. prp. nr 23 (2008-2009)), og

utdypet i NINA-rapport 664 om særskilt vern av friluftslivsområder i Oslomarka. Informasjonsheftet som Fylkesmannen sendte ut i forbindelse med oppstart av verneprosess den 3. mai 2012 beskriver også formålet med vern etter § 11. Vernet vil sikre at områdene opprettholder sine kvaliteter som friluftslivsområder, blant annet gjennom reguleringer av skogbruk og andre tiltak i verneområdene. Naturopplevelse er et begrep det er utfordrende å sette verdi på, fordi natur oppleves forskjellig fra person til person. Samtidig er det slått fast at områder som fremstår urørte og naturlige er viktig for flere brukergrupper. Slike områder er det lite av i Marka i dag, og skogbruk og andre tiltak kan gjøre at de mister sin verdi for brukere som ønsker naturopplevelse i denne type skogområder.

Vernet skal ta vare på områder som fremstår urørt og naturlig. Her fra Svartdalen i området Spinneren i Østmarka. Foto: Frode Løset.

1.3. Utviklingen i verneprosessen

Fylkesmannen startet utredningen av en verneprosess våren 2011 med en innspillsrunde der aktuelle organisasjoner, kommuner og andre kunne gi innspill til

aktuelle vernområder. Samtidig ble det utarbeidet en metodikk for kartlegging av aktuelle områder. Totalt ble det foreslått 174 områder for vern. Fylkesmannen valgte ut, og fikk kartlagt 32 av disse områdene. I utvelgelsesprosessen ble eksisterende kunnskap om områdene vurdert opp mot formålet med vernet, og det ble i tillegg lagt vekt på variasjon i tilgjengelighet, størrelse og geografisk fordeling. Områdene ble kartlagt sommeren 2011 av Sweco AS. Basert på resultater fra karteleggingsrapporten meldte Fylkesmannen oppstart av verneprosess etter markaloven § 11 for 28 friluftslivsområder i mai 2012. Alle rapporter, kart og dokumenter som er relevante i denne prosessen er lagt ut på eget nettsted; www.fmoa.no/markavern.

Det har blitt åpnet for at områder på privat grunn som har tilstrekkelige naturkvaliteter, kan vernes som naturreservater med hjemmel i naturmangfoldloven § 37. De aller fleste av de foreslåtte verneområdene har derfor gått over i en prosess for vern etter naturmangfoldloven. Disse blir dermed sendt på egne høringer, men forhandlingsprosessen mellom grunneiere og staten gjør at det tar noe tid før høringsforslag for disse områdene er klare. De fire områdene som denne høringen omfatter er i hovedsak eid av Oslo kommune, men staten er også grunneier på et lite areal.

1.4. Saksbehandling

Opprettelse av vernområder etter markaloven § 11 skal følge bestemmelser om saksbehandling i naturmangfoldloven §§ 41 til 43. Også rundskriv T-3/99 fra Miljøverndepartementet gir retningslinjer for saksbehandlingen. Saksbehandlingsreglene skal sikre at verneforslagene blir grundig utredet og at de som berøres og andre interesserte skal få fremmet sine synspunkter. Fylkesmannen har så langt i verneprosessen lagt vekt på samarbeid og dialog med grunneiere, organisasjoner, Markrådet og kommuner. Gjennom informasjonsbrev og oppstartsmelding, bruk av nettsider, informasjons- og dialogmøter, samt kunngjøringer i aviser, mener Fylkesmannen at

markalovens krav til saksbehandling er ivarettatt på en god måte i prosessen.

Etter at høringsfristen har gått ut vil Fylkesmannen oppsummere høringsinnspillene, og etter eventuelle justeringer av verneforslagene vil Fylkesmannen oversende sin tilrådning til Miljøverndepartementet. Vernevedtak fattes ved kongelig resolusjon.

1.5. Innspill til oppstartsmeldingen

Melding om oppstart av verneprosess ble sendt ut den 3. mai 2012 og kunngjort i aktuelle lokale og regionale aviser. Fylkesmannen ba om uttalelser til oppstartsmeldingen innen 31. mai 2012, men alle innspill som kommer inn i løpet av verneprosessen vil bli lagt til grunn for saksbehandlingen. Totalt er det kommet inn 26 innspill til verneprosessen etter at oppstartsmelding ble sendt ut. Her behandles kun innspill som går på verneprosessen generelt og de fire områdene som nå sendes på høring. Innspill som gjelder de andre områdene det er meldt oppstart av vil bli behandlet i egne høringer. I tillegg til de skriftlige innspillene er det kommet en rekke innspill gjennom møtevirksomhet, telefonsamtaler, befaringer m.m. Følgende skriftlige innspill er kommet til Fylkesmannen i Oslo og Akerhus:

- Marit Bache har innspill til området "Hauktjern". Hun støtter rapportens vurdering av området, men vil også gjøre oppmerksom på områdets rike opplevelseskvaliteter når det gjelder dyr og fugl. Vedlagt innspillet er observasjoner tretåspett fra områdene rundt Hauktjern. Bache ønsker en utvidelse av området østover slik at områdene mot Mariholtputten (Fugleleikmyr/ Gråbeinmåsen) innlemmes. Begrunnelsen for forslaget om utvidelse er store naturopplevelseskvaliteter i området.

Fylkesmannen er enig i at området har kvaliteter når det gjelder fugle- og dyreliv,

og er klar over at dette ikke alltid fanges opp av kartleggingsmetoden. Fylkesmannen vurderer avgrensningen av området gjennom verneprosessen, men har så langt ikke kommet frem til at området mot Mariholtputten har slike kvaliteter at det kan tas med.

- Lillomarkas venner er tilfredse med at vernearbeidet er kommet i gang, men er skuffet over at området i Lillomarka ikke er blitt enda større og at kun 28 av 174 foreslåtte områder er tatt med videre i prosessen. Videre er Lillomarkas venner positive til en løsning med "Frivillig vern" etter naturmangfoldloven, men er opptatt av at vedlikehold av skiløypene kan fortsette. Lillomarkas venner ønsker å bidra i diskusjoner rundt verneforskriftene. Lillomarkas venner er bekymret for områdene som ikke er kommet med i prosessen og ber Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Miljøverndepartementet om å arbeide for en enhetlig erstatningsbehandling av saker som gjelder Marka, slik at disse områdene kan ivaretas best mulig.

Fylkesmannen vil bemerke at det kom inn mange forslag til verneområder. En del av forslagene var sammenfallende, men det er riktig at mange forslag, av ulike årsaker, ikke ble tatt med videre i prosessen. Gjennom høringene er det mulig å gi innspill til verneforskriftene for områdene. Flere områder, blant annet "Lillomarka", vil komme på høring når forhandlingene med de private grunneierne er avsluttet, og et endelig verneforslag er utarbeidet. Når det gjelder erstatningsmuligheter setter markaloven og naturmangfoldloven ulike rammer for dette. Fylkesmannen og Miljøverndepartementet har i denne prosessen og innenfor disse rammene lagt vekt på å finne løsninger som alle parter kan leve godt med.

- Norges skogeierforbund og Norskog viser til møte med statssekretæren i Miljøverndepartementet og til brev fra Miljøvernministeren der det vises til at vern av privat eid skog som tilfredsstiller kravene

til vern etter naturmangfoldloven så langt som mulig skal gjennomføres som "frivillig vern" etter naturmangfoldloven. Videre gjør Skogeierforbundet rede for i hvilke områder det er interesse for frivillig vern.

Organisasjonene forutsetter at skogeierorganisasjonene, grunneierne og Fylkesmannen i samarbeid kan avklare verneomfang og vernegrenser i verneprosessen. Organisasjonen viser også til at denne prosessen må sees i sammenheng med hva som er vernet tidligere.

Fylkesmannen viser til at det er blitt åpnet for at områder på privat grunn som har tilstrekkelige naturkvaliteter, kan vernes som naturreservater med hjemmel i naturmangfoldloven § 37 og at det for disse områdene er åpnet for å prøve ut en frivillig vern prosess overfor private grunneiere. Fylkesmannen legger vekt på at verneomfang, vernegrenser og andre vilkår avklares gjennom prosessen, og mener det har vært en god dialog rundt dette så langt.

- Oslo og Omland Friluftsråd viser til at områder som har spesielle kvaliteter for friluftslivet bør gis et særskilt vern for å unngå nye inngrep og anlegg som truer områdenes særpreg. Friluftsrådet ønsker å vise sin støtte til Fylkesmannens arbeid. Fra deres ståsted hadde det vært ønskelig at flere/større områder ble inkludert, men de har forståelse for at arbeidet må begrenses. Friluftsrådet ønsker på et generelt grunnlag å bifalle Fylkesmannens arbeid så langt, og ønsker lykke til videre i prosessen.
- Oslo kommune, Bymiljøetaten har hatt møter og løpende dialog med Fylkesmannen om verneprosessen, og har kommet med forslag til justeringer av vernegrenser og vernebestemmelser. Oslo kommune viser til skjøtselsbehov i områdene Hauktjern, Svartdalen-Spinneren-Dølerud og Skjennungen, og at det må tas hensyn til eksisterende ferdselsårer. Videre er kommunen opptatt av å få redegjort for forvaltningen og drift av kommuneskogene fordi friluftsliv og

tilrettelegging for natur- og turopplevelser er de viktigste premissgiverne for kommunens prinsipper og praksis. Kommunen ønsker dialog med Fylkesmannen omkring hvordan man i verneområdene skal tilnærme seg friluftslivet med tanke på tilrettelegging og skjøtsel for nåtidens og framtidens behov.

Fylkesmannen har vært opptatt av å ha en god dialog med Oslo kommune om hvordan verneområdene skal avgrenses, hvilke bestemmelser som skal gjelde og hvordan områdene skal forvaltes etter vernevedtak. Fylkesmannen har gjennomført befaringer i de aktuelle verneområdene der disse spørsmålene har blitt diskutert, og kommunen har fått anledning til å komme med tilbakemeldinger etter befaringsene. Samtidig legger markaloven og forarbeidene til loven føringer for verneprosessen og verneområdene. Fylkesmannen har søkt å balansere de ulike interessene i verneforslaget. Oslo kommune har god erfaring med å forvalte friluftsområder, og denne kunnskapen har vært, og er, nyttig i denne verneprosessen.

- Østmarkas venner er svært fornøyd med at to av områdene de har foreslått er tatt med videre i prosessen. Østmarkas venner mener det ikke bør være tillat med sykling på stiene i begge områdene, men at dette kun skal skje på veier fordi sykling ødelegger stiene. Videre gir Østmarkas venner en generell beskrivelse av områdene. De foreslår og begrunner en utvidelse av Svartdalen-Spinneren-Dølerud østover til Søndre-Elvåga. Videre beskriver de kulturpåvirkete områder i verneforslagene, og skjøtsel av dette. De foreslår landskapsvernområde som alternativ verneform for deler av arealet dersom naturmangfoldloven skal benyttes.

Fylkesmannen mener forslaget om utvidelse er velbegrunnet, og Fylkesmannen ser at også dette kan være en aktuell avgrensning. Samtidig er det en forholdsvis stor utvidelse, og forholdsvis mye av arealet er dekket av yngre skog. Innspillet kom rett før høringsdokumentet er utarbeidet. Fylkesmannen har derfor ikke fått vurdert forslaget inngående, men ber om ytterligere

innspill gjennom høringen. Fylkesmannen er klar over skjøtselsbehovene i verneområdene, og har vurdert disse i verneforslaget. Markaloven § 11 er den aktuelle verneformen for begge områdene. Når det gjelder sykling viser Fylkesmannen til overskriften "Bruk og tilrettelegging" i kapittel 2 i dette dokumentet.

2. Verneforslag

De fire områdene som verneforslaget omfatter, presenteres her med sammendrag av de viktigste verneverdier, beskrivelse av brukerinteresser, samt generelle og områdespesifikke forvaltnings- og skjøtselsbehov. For øvrig vises det til kartleggingsrapporten (Løset m.fl. 2012) for nærmere beskrivelser av verneverdiene i de fire områdene.

2.1. Generelt om skjøtsel og forvaltning av områdene

Skjøtsel

De foreslåtte områdene består i hovedsak av eldre barskog. Fylkesmannen har erfaring med forvaltning av verneområder i barskog gjennom eksisterende naturreservater som Fylkesmannen forvalter. Hovederfaringen er at skjøtselsbehovet i slike områder er små. De fire verneområdene som nå sendes på høring skiller seg i midlertidig fra eksisterende naturreservater ved at verneformålet er knyttet til naturopplevelsesverdier og ikke naturverdier/biologisk mangfold. Forvaltning og skjøtsel av områdene må foregå på en slik måte at opplevelsesverdiene i områdene ikke forringes. Dette kan medføre noe mer skjøtsels- og tilretteleggingsbehov enn det som er vanlig i naturreservater. Områdene er dominert av barskog som ikke har umiddelbare skjøtselsbehov, men på sikt kan gjengroing og andre faktorer føre til at områdenes verdi som friluftslivsområder blir redusert, og det kan da være aktuelt å gjøre skjøtselstiltak. Eksempler på trusselfaktorer er gjengroing av

kulturlandskap og nedfall av trær over stier og løyper. Store stormskader kan også være en trussel. I slike tilfeller kan det være aktuelt å gjøre tiltak for å opprettholde naturopplevelsverdien. Samtidig er Fylkesmannen opptatt av at det er den naturlige dynamikken i skogen som i all hovedsak skal bestemme utviklingen slik at områdene får et mest mulig naturlig og urørt preg.

I noen områder som er lite friluftsvennlige kan det være aktuelt å gjøre aktive restaureringstiltak for å øke opplevelsverdien. Eksempler på dette er tette bestand med ungskog som kan tynnes for å gjøre de mer åpne og mer sjiktet. Noen myrer har også vært grøftet, og er i en gjengroingsfase. Her kan det også være aktuelt med tiltak. Slik skjøtsel skal fremgå av en egen forvaltningsplan for området/områdene.

To av områdene inneholder kulturlandskap som er skjøtselsbetinget. Skjøtselsbehovet

knytter seg til slått og gjenåpning av gammel slåtteområde. Områdene hvor det er behov for dette er definert i egen sone på verneforslagskartet, og disse områdene vil kreve oppfølging. Områdene som er avgrenset er ansett som de største aktuelle skjøtselsområdene, og er basert på historiske flybilder. En forvaltnings/ skjøtselsplan må beskrive aktuell skjøtsel nærmere, avhengig av tilgjengelige ressurser og faglige vurderinger rundt kulturhistorie, naturopplevelsverdi og naturverdier. Fylkesmannen mener at kulturhistorie og naturopplevelsverdi skal gis prioritet fremfor naturverdier i en slik skjøtselsplan.

Bruk og tilrettelegging

De fire områdene er alle bynære, lett tilgjengelige og svært mye brukt. I områdene vil det bli en avveining mellom tilrettelegging for friluftsliv og å bevare det urørte preget. Friluftslivet er ikke konstant, men er under stadig utvikling. Nye former for friluftsliv kommer til, og nye behov for tilrettelegging kan vise seg. Utfordringer med slitasje og

Tilrettelegging kan være aktuelt på enkelte strekninger i enkelte deler av verneområdene, men det er viktig at det urørte og naturlige preget i områdene bevares. Her fra Lauvtjernsmyra i området Hauktjern. Foto: Mats Finne.

fremkommelighet for flere brukergrupper gjør også at tilretteleggingstiltak kan være nødvendig. Samtidig er det viktig at verneformålet for områdene står i fokus slik at det naturlige og urørte preget bevares, og det enkle friluftslivet gis prioritet i disse utvalgte områdene. Det er den verdien man søker å ta vare på for markas brukere med vern av områder etter markaloven § 11. Denne avveiningen må derfor vurderes nøye i forvaltningen av områdene.

Sykling i marka er en aktivitet som har økt mye de siste årene. Fylkesmannen opplever at det er utfordringer knyttet til sykling på stier i marka, spesielt i forbindelse med slitasje og behov for tilrettelegging. I de foreslåtte verneområdene skal verneformålet sikres, blant annet gjennom å bevare det urørte preget områdene har. Fylkesmannen foreslår derfor et forbud mot sykling på blåmerkede stier i de fire verneområdene som nå sendes på høring. Sykling på veier, rødmerkede løyper og i terrenget ellers vil være tillatt, men de blåmerkede stier vil med dette forslaget beholdes turgåere. Fylkesmannen ønsker innspill på dette i verneprosessen.

I alle områdene er det kraftledninger, veier, løyper og stier enten innenfor verneforslaget eller langs grensene. Der vernegrensen er lagt langs vei og kraftledninger, vil denne gå med henholdsvis 20 og 30 meters avstand fra senter av tiltaket slik at nødvendig vedlikehold er mulig uten å berøre verneområdet. Vedlikehold av eksisterende veier, stier og løyper innenfor verneforslaget skal kunne fortsette, men eventuelle utvidelser, oppgraderinger og nye anlegg må omsøkes.

Informasjon og merking

Vern etter markaloven er et kvalitetsstempel. Fylkesmannen mener det er viktig å informere om vernet til brukere av området, både for å formidle hvilke verdier som finnes og for å informere om vernebestemmelsene. Fylkesmannen mener derfor at det bør utarbeides informasjon om områdene, som for eksempel informasjonsplakater, kart og på andre hensiktsmessige informasjonsmåter. På de mest brukte innfartsårene skal det settes

opp skilt som informerer om at området er vernet. I områder som vernes etter naturmangfoldlovens bestemmelser blir alle knekkpunkter på vernegrensene merket med grensebolter, og oppmåling og egen jordskiftesak blir gjennomført av jordskifteretten. Fylkesmannen ønsker innspill på om dette er nødvendig for de aktuelle områdene.

Forvaltningsmyndighet

Skjøtsels- og forvaltningsbehovene som ligger i disse mye brukte områdene gjør at Fylkesmannen mener forvaltningsmyndigheten med fordel kan tillegges Oslo kommune. Kommunen har god erfaring og kunnskap om forvaltning av områder for friluftsliv, og har driftsstasjoner og utstyr som gjør at en slik forvaltning og skjøtsel kan sikres på en god måte innenfor rammene av verneforskriften. Fylkesmannen vil da kunne inneha en direktoratsfunksjon med godkjenning av forvaltningsplaner, klagebehandling med mer.

2.2. Skjennungsåsen friluftslivsområde

Området ligger på høydedragene Skjennungsåsen og Frønsvollåsen mellom Bogstadvannet i vest og Sognsvann i øst, i Nordmarka i Oslo kommune. Områdets høyeste punkter er toppen av Skjennungsåsen på 495 moh og deretter Frønsvollåsen på 478 moh. Gran er dominerende treslag, og bjørk vokser spredt i hele området. Det er innslag av furu på de lavereliggende myrområdene. Granskogen ved Skjennungsåsen og Skjennungen, nord i området, er meget gammel med urskogspreg.

Se vedlagt kart for avgrensning av området. Heltrukket linje viser verneforslaget. Stiplet linje viser alternativ avgrensning i sør, for å gjøre mulig skogrydding av utsiktshensyn. Verneforslaget utgjør et areal på 900 dekar.

Naturopplevelsesverdier

Området er generelt svært friluftsvennlig med varierte opplevelsesverdier. Her finnes gammel naturskog med mye skjegglav, bergvegger, rasmark og myrområder. Terrenget er variert fra åsrygger og lisider til flate myrarealer. Nord i området finnes noe av den eldste skogen vi finner i Oslomarka. Skjennungsåsen er bynært og lett tilgjengelig fra flere kanter av byen. Etter kartleggingsmetoden for friluftslivsverdier scorer området under middels på skogelementer (1,96) og landskapselementer (1,00) og middels på opplevelseselementer (9). Disse verdiene er nærmere beskrevet i kartleggingsrapporten fra Sweco.

Naturverdier

Området er gitt svakt regionalt verdifull (**(*)) i kartleggingen av naturverdier som er gjennomført. Blåbærgranskog med spredt småbregnevegetasjon dominerer, med stedvis innslag av rikere skogtyper som storbregne-, lågurt- rik sump- og høgstaudeskog. Det er utskilt fire kjerneområder (viktige naturtyper), tre av dem som gammel barskog og den siste som intakt lavlandsmyr i innlandet. Flere nær truete lav- og sopparter tilknyttet død ved er registrert, og det er potensial for funn av

ytterligere rødlistede arter særlig nord i verneforslaget. Området scorer lavt på størrelse og arrondering, og middels på skogelementer, vegetasjon og artsmangfold.

Kulturhistorie

Det er ingen registrerte kulturminner innenfor de foreslåtte grensene, men det er knyttet mye kulturhistorie til området, spesielt når det gjelder friluftsliv. På Frønsvollen ble "verdens første skihytte" bygget i 1885 av Christiania Skiklubb, og den ligger der den dag i dag. Frønsvollen var en av mange tidligere setre i Nordmarka, og ble senere en husmannsplass. Fram til 1969 var stedet bebodd av ansatte i Oslo kommunes skogvesen. Den opprinnelige setervollen er ryddet.

På Skjennungsåsen ble Skjennungsstua satt opp som Skiforeningens første skistue i 1910 og vitner om områdets store verdi for friluftslivet allerede den gangen.

Bruk

Området er mye brukt som friluftsområde både sommer og vinter. Det går flere stier, både

Skjennungsstua ble bygget i 1910, og ligger omkranset av verneforslaget. Her er bilde fra 1957. Foto: Widerøes Flyveselskap/Helge Skappel (Creative commons 3.0 lisens)

merkede og umerkede, inne i verneforslaget. Den blåmerkede stien er forsterket med klopper langs Frønsvollmyrene og flere stikryss er merket med skilt. Over Frønsvollmyrene går det også maskinpreparerte løyper. Det krysser også to maskinpreparerte løyper gjennom verneforslaget fra sørøst til nordvest. Den ene går innom Skjennungsstua og den andre går et par hundre meter lenger sørvest. Omkranset av verneforslaget i nord ligger Skjennungsstua, som er et mye besøkt, privat eid serveringssted. Inntil verneområdet i sør ligger Frønsvoll, hvor både Christiania skiklubb har skihytte og Naturvernforbundet i Oslo og Akershus disponerer de opprinnelige seterbygningene. Det er flere tilgrensende hytteeiendommer til verneforslag i vest. Staten er grunneier i en mindre del i nord øst. Rett ved østgrensen, sør for Skjennungsåsen ligger Hansehytta.

Skogbruk har vært en del av hele Oslo kommunes eiendom i Marka, men skogsdriften i Oslo kommunes skoger har nå friluftsliv som prioritet fremfor økonomisk avkastning.

Skjøtselsbehov og forvaltning

Området omfatter i hovedsak eldre barskog hvor skjøtselsbehovene er ansett å være små. Øst for Frønsvollmyrene er det tatt med en del yngre skog for å bedre arrondering av verneområdet. Her kan det være aktuelt med aktiv skjøtsel for raskere å etablere en variert og attraktiv friluftslivsskog. På Frønsvollmyrene er det gjennomført mindre grøftinger. Her kan det være aktuelt med aktive restaureringstiltak gjennom lukking av grøfter og rydding av vegetasjon på myrene for å hindre at disse gror igjen. Dette er tiltak som bør beskrives i en egen forvaltnings/skjøtselsplan.

2.3. Godbekken friluftslivsområde

Området ligger nordøst for Sognsvann i Oslo kommune i Nordmarka, og består av et høydedrag med en lang, dyp dal som går fra nord til sør gjennom lokaliteten. Gjennom

denne dalen renner Godbekken ned til Sognsvann. Dalen deler seg i to deler ca 300 meter nord for Sognsvann, og fortsetter i et dalføre langs Godbekken i vest og et dalføre som går nordover til Øvre Blanksjø. Skogen består stort sett av gammel naturskog på mer enn 130 år og den er lite påvirket av skogbruk.

Se vedlagt kart for avgrensning av området. Verneforslaget utgjør et areal på 801 dekar.

Naturopplevelsesverdier

Høgåsen-Godbekken er et nærfriluftsområde som scorer høyt på opplevelsesverdier i forhold til topografi, livsmiljøer og særlig stikryss og landemerker. Hele området består av overveiende gammel, relativt åpen og lettgått skog der alle tråkkene fører til at det er lett å bevege seg på tvers av hovedstiene. Området scorer middels på skogelementer (2,02), høyt på landskapselementer (3,53) og høyt på opplevelseselementer (12) i kartleggingsmetoden. Området ligger kloss inntil svært mye benyttede ferdselsårer sommer og vinter og er et nærområde for en stor befolkningsgruppe. Det er derfor spesielt at et så lite berørt skogområde med mange verdier knyttet til svært gammel skog, landskap og opplevelse, er så godt tilgjengelig både til fots, sykkel, bil og t-bane.

Kulturhistorie

Det er ikke registrerte kulturminner i verneområdet, eller spesielle kulturhistoriske verdier, men områdene rundt Sognsvann er det allikevel knyttet kulturhistoriske verdier til.

Naturverdier

Samlet verdi for området er satt til lokalt viktig (*) i kartleggingen til Sweco. Området scorer lavt på mange av vurderingskriteriene knyttet til naturverdier. Selv om skogen er gammel naturskog, og furuskogen i midtpartiet er over 200 år, er artsmangfoldet relativt lite variert og det er få rødlistede arter og lite arter knyttet til kontinuitet. Det er avgrenset én naturtype som omfatter et område med gammel blåbærgranskog nordvest for Godbekken, samt dalføret langs Godbekken med dalsider.

Bruk

Verneforslaget og områdene rundt er intensivt benyttet til friluftsliv. Hovedstiene er mye brukt og er flere steder et par meter brede. De fleste hovedstiene og skiløypene går i nord-sør retning fra Svartkulpområdet i sør til Store Åklungen og Ullevålseter i nord. De små, nyere stiene framstår som enkle tråkk uten særlig slitasje. Fordi skogen er gammel, og lite lys når ned til bakken mange steder, er eksisterende stier lite utsatt for gjengroing. Området er også intensivt brukt til orienteringstrening og løp. Dette er også med på å opprettholde et svært omfattende nett av umerka stier. De små stiene framstår mange steder som tråkk som binder ulike deler av området sammen. Det medvirker også til at langt større deler enn bare hovedstiene i området brukes av befolkningen. Det går flere skiløyper i området, og lysløypa fra Sognsvann til Ullevålseter går vest for verneforslaget. Det er en av de mest brukte utfartsløypene i Marka. Gjennom verneforslaget går det en scooterkjørt løype.

Slitasjen på vegetasjonen rundt Øvre Blanksjø, bærer tydelig preg av at østsida av vannet er mye brukt til friluftsliv. Arealet ble kartlagt av Sweco, men er tatt ut av verneforslaget som sendes på høring.

Skogbruk har vært en del av hele Oslo kommunes eiendom i Marka, men skogsdriften i Oslo kommunes skoger har nå friluftsliv som prioritet fremfor økonomisk avkastning.

Skjøtselsbehov og forvaltning

Området omfatter i hovedsak eldre barskog hvor skjøtselsbehovene generelt er ansett for å være små. I enkelte områder kan det likevel være behov for skjøtsel for å opprettholde verneverdiene knyttet til naturopplevelse. Sør i verneforslaget kan det være noe utfordringer med gjengroing av det åpne skogbildet, og tynning kan dermed være aktuelt. Området rundt Nedre Blanksjø er et svært mye brukt som oppholds- og teltingsområde. Her kan det også være aktuelt med noe skjøtsel for å

Langs Godbekken kan man finne områder med naturlig og urørt preg, kun en kort gåtur fra Sognsvann. Foto: Frode Løset.

opprettholde det åpne skogbildet, solforhold og telt/rasteplasser. På bakgrunn av disse og andre tilretteleggingsbehov er dette arealet lagt utenfor verneområdet.

På hovedstiene er slitasjen stor og det kan være aktuelt med enkle tilretteleggingstiltak. Den samme gjelder for skiløypetraseene. Fylkesmannen mener i midlertidig dette bør forbli enkle skogsløyper som et alternativ til de store, maskinpreparerte løypene utenfor verneforslaget.

2.4. Hauktjern friluftslivsområde

Verneforslaget ligger nordvest i Østmarka i Oslo kommune. Sørensen omkranser nordre del av Nøklevann, og området strekker seg nordover, i hovedsak på østsiden av Lutvann. Det har en variert topografi med flere høye, langstrakte åsrygger i nord-sør retning med dype dalsøkk i mellom. I tillegg til to store vann (Lutvann og Nøklevann) har området mange små skogstjern. Området er dominert av eldre barblandingskog. Fattig furuskog på åsene går over i rikere granskog i dalsider og søkk.

Se vedlagt kart for avgrensningen av området. Det er foreslått en alternativ avgrensning hvor de skjøtselsbetingede områdene og areal med større veier/lysløype er utelatt. Fylkesmannen ønsker innspill på disse avgrensningene. Verneforslaget utgjør et areal på 3679 dekar (2833 dekar ved alternativ avgrensning).

Naturopplevelsesverdier

Verneforslaget er et friluftsområde som er lett tilgjengelig og mye brukt. Områdets store andel av gammel skog, varierte topografi og innslag av skogsvann gjør området attraktivt for friluftsliv. I kartleggingsmetoden har området scoret svært høyt på skogelementer (3,56). Området scorer også relativt høyt på landskapselementer (2,15). På kriteriet "opplevelsesdimensjon" fikk området også en høy score (12). Området er godt tilrettelagt og lett tilgjengelig, og gir mulighet for at store brukergrupper kan oppleve natur som fremstår naturlig og urørt. Innslag av kulturhistorie i

verneforslaget trekker verdien av området opp. Alle vannene er åpne for sportsfiske.

Naturverdier

Samlet verdi for verneforslaget er satt til regionalt verdifullt (**). Dette begrunnes med at det er store områder med gammel barskog med god topografisk variasjon og stedvis god forekomst av død ved i ulike nedbrytningsstadier. Området har en god variasjon i vegetasjon og naturtyper (særlig i den sørlige del). I den senere tid er det gjort mange funn av rødlistede markboende sopp, som trekker opp verdien for biologisk mangfold opp.

Det er avgrenset 21 kjerneområder (viktige naturtyper) innenfor området, hvorav majoriteten er av typen gammel barskog. I tillegg er det registrert kalkskog, hagemark, artsrik veikant, slåttemark, og naturlig fisketomme tjern. Det finnes flere kjerneområder med grov granskog i aldersfase som inneholder bra med død ved i ulike nedbrytningsstadier. Kontinuitet i død ved er vurdert som middels, og dette er antagelig årsaken til at de er funnet relativt få sjeldne arter knyttet til lang skogkontinuitet.

Området har dyreliv som er knyttet til gammel barskog spesielt. Det er registrerte viltområder for jerpe, orrfugl, flere spette- og spurvefugler, bøksanger, hønsehauk og spurvehauk.

Kulturhistorie

Sarabråten, som ligger sentralt i området, er kjent som et av de første utfartsstedene i Oslomarka. Dette gir området en stor kulturhistorisk verdi. I dag står kun ruinene av de siste bygningene på Sarabråten igjen og vitner om stedets historie. Sarabråten ble kjøpt av Konsul Thomas Heftye i 1856, og han oppfordret befolkningen i Kristiania til bruk av området ved å etablere skiløyper og veier. Heftye fikk blant annet anlagt vei inn til Sarabråten fra vest. "Korketrekkeren" er den dag i dag en attraksjon på denne veien som går fra Østmarkssetra og runder nordenden av Nøklevann til Sarabråten. Den Norske Turisforening ble stiftet på Sarabråten i 1868. I 1917 ble husene på Sarabråten revet, etter at

kommunen hadde regulert Nøklevann til drikkevannskilde. Kuskeboligen som ligger på nordsiden av veien gjennom Sarabråten fikk stå, men denne brant ned i 1971. I lia sør for Sarabråten ligger fortsatt det gamle vannbassenget. På Sarabråten står et minnesmerke over Milorg-folk som ble drept under andre verdenskrig. På åsen øst for Sarabråten, ved stien opp til Hauktjern, står det en speiderbauta som ble satt opp i 1955, til minne om at speiderbevegelsen i Norge ble stiftet her i 1911 av Christian Dons.

I Nordenden av Nøklevann finner vi også rester etter en gammel husmannsplass, Lutdalen.

Bruk

Området er svært mye brukt til friluftsliv. Det er en rekke stier i området, både blåmerkede stier og umerkede skogstier. Det går også flere

turveier i området som er egnet for barnevogn, sykkel eller rullestol. Om vinteren er det et stort nettverk av preparerte skiløyper. Det går lysløype fra Østmarksetra og rundt Nøklevann med en avstikker nordover gjennom Lutdalen og til Trasop. Det kjøres også langsgående løype over Lutvann og Nøklevann. Fra Sarabråten går det rødmerket skiløype opp til Hauktjern og videre mot Kroktjern. Utfartsstedet Østmarksetra ligger ca. 300 meter sørvest for utredningsområdet. Serveringsstedet Mariholtet ligger med omlag samme avstand i øst. Grønlihytta, rett på utsiden av utredningsområdet i nord, er eid av bydel Alna, og leies ut til bydelens befolkning.

Hauktjern er et kjent klatrefelt i Osloområdet og har en rekke klatreruter som er beskrevet i klatreføreren for Oslo-marka. Det er tatt høyde for at det kan etableres nye klatreruter i verneforskriften.

Slik så huset som på Sarabråten som ble revet i 1917 ut i 1898. I dag står bare grunnmuren igjen. Foto: Ukjent person/Oslo bymuseum (Creative commons 3.0 lisens).

På grunn av at området er bynært er det mange gapahuker og enkle overnattingsplasser i området. Noen av dem er enkle, bygget av naturlig materialer, har opplagt ved og bål plass, og er plassert godt skjult i terrenget. Hyttebøker vitner om at de er turmål for en mindre gruppe mennesker. Andre steder er mer permanente boliger for bostedsløse.

Skogbruk har vært en del av hele Oslo kommunes eiendom i Marka, men skogsdriften i Oslo kommunes skoger har nå friluftsliv som prioritet fremfor økonomisk avkastning.

Nord i området går jernbanetunnelen Romeriksporten under verneområdet. I forbindelsen med utbyggingen av tunnelen var det problemer med lekkasjer, som blant annet førte til at vannstanden i Puttjerna sank. I den forbindelse ble det satt opp målestasjoner i området. Fylkesmannen har i verneforskriften tatt høyde for eventuelt behov for vedlikehold av jernbanen.

Skjøtselsbehov og forvaltning

Hauktjern er et komplekst område med skjøtselsbehov, flere gjennomførte og ønskede tilretteleggingstiltak og store brukergrupper. I den eldre barskogen som dominerer området er skjøtselsbehovene generelt ansett for å være små. I enkelte bestand med yngre kulturskog kan det likevel være behov for tynning for å lage en mer friluftsvennlig skog, for eksempel i Lutdalen.

I området rundt Sarabråten og sør i Lutdalen har Oslo kommune gjennomført skjøtsel og restaurering av kulturlandskapet de siste årene. Skjøtselen har bestått av slått og gjenåpning av kulturlandskapet. Fylkesmannen er opptatt av at denne skjøtselen opprettholdes. En forvaltnings/skjøtselsplan må definere nærmere hvilken skjøtsel som skal utføres. Areal hvor det er aktuelt å gjennomføre skjøtsel er avgrenset på verneforslaget, men dette må vurderes nærmere i en skjøtselsplan.

2.5. Spinneren friluftslivsområde

Området ligger i det sørøstre hjørnet av Oslo kommune og vest i Østmarka. Det består av flere langstrakte åsrygger i nord-sør retning, med til dels dype dalsøkk i mellom. Området har tre mindre tjern og enkelte myrer. Området består i hovedsak av gammel barskog.

Se vedlagt kart for avgrensningen av området. Østmarkas venner har foreslått at området utvides østover til Søndre-Elvåga. Fylkesmannen ber om innspill på dette forslaget. Det verneforslaget som nå foreligger utgjør et areal på 2820 dekar.

Naturopplevelsesverdier

Området er dominert av gammel skog og er uten større tekniske inngrep. Det fremstår derfor som urørt og naturlig. Området scorer relativt høyt på skogelementer (2,76), nokså høyt på landskapselementer (1,85) og høyt på opplevelseselementer (13) i kartleggingsrapporten. Området er småkupert og har mange mindre skrenter, men har også enkelte større bergvegger særlig omkring Spinneren og Svartdalen. Det er også en del steinblokker og ur, samt noe forekomst av myr og rikere vegetasjonstyper og sumpskog. Samlet gir dette variasjon som sammen med en stor treslagsfordeling og forekomst av glenner og sjiktninger gir en åpen og friluftsvennlig skog. Området er godt tilrettelagt for turer sommer og vinter, har flere turmål i form av utkikkspunkter og kulturminner, og en spennende og variert natur.

Naturverdier

Det foreslåtte verneområdet er gitt verdien regionalt verdifullt **. Området består i hovedsak av eldre naturskog. Det er en god variasjon både i topografi og vegetasjon, der skogtypene spenner fra magre fururygger til rikere grandominerte skogtyper i de lavere partiene. Det er også forekomster av rik sumpskog og intakte myrer både av fattig, intermediær og rik type. Området har en begrenset forekomst av rødlistearter, men deler av den eldre skogen har bra med stående, døde trær og læger, som gir grunn til å forvente etablering av flere arter knyttet til

død ved i fremtiden. Det er registrerte viltområder for storfugl, jerpe, orrfugl, tretåspett, hønsehauk og dvergspett. Liten og stor salamander er også registrert i området, og tydelige spor etter bever kan sees, blant annet i Sølvdobla.

Kulturhistorie

Det er to registrerte kulturminner innenfor verneforslaget. Et registrert gravminne nord på Spinneren, og ett kullfremstillingsanlegg nordøst for Sølvdobla. I tillegg er det knyttet kulturhistorie til flere lokaliteter i området. Den gamle husmannsplassen Dølerud ligger vest i området. Plassen er fraflyttet, og eies av Oslo kommune. Den har de siste årene vært disponert av Bøhler fritidsklubb, men det foreligger planer om at turistforeningen skal rehabilitere og disponere plassen for bruk som selvbetjeningshytte. Dølerud står på

Byantikvarens liste over bevaringsverdige bygninger. Nord for Dølerud ligger en gammel hoppbakke, Dølerudbakken, som var i bruk som hoppbakke fra 1933 og frem til slutten av 1940-årene.

På toppen av Spinneren står en gammel bauta med ukjent opprinnelse. Flere teorier er foreslått om steinens opprinnelse, men at det er en gammel grensestein fra 1700-tallet mellom to eiendommer er kanskje den meste sannsynlige.

Bruk

En av bakgrunnene for verneforslaget er at området er svært mye brukt både sommer og vinter. Området er lett tilgjengelig fra Grønmo i vest, og fra stier og løyper fra andre deler av marka. Det er mulighet for fiske i de tre små skogstjernene i området – Sølvdobla, Trolltjern

Husmannsplassen Dølerud ligger innenfor verneforslaget. Områdene rundt er skjøtselsbetinget. Her er foto av plassen fra 1928. Foto: Anders B. Wilse / Oslo museum (Creative commons 3.0 lisens).

og Svartkulp. Det går to skiløyper i nord-sør retning gjennom verneforslaget. Den østlige er en to-spors, maskinpreparert løype fra Sandbakken og gjennom verneforslaget til Smørholet. Den vestlige er ett spors og går fra Sandbakken, forbi Askevann, for så å gå gjennom verneforslaget vest for Spinneren, før den møter løypa mellom Trollvann og Smørholet ved nordgrensen for verneforslaget. Både øst for og nord for verneforslaget går det preparerte skiløyper.

Skogbruk har vært en del av hele Oslo kommunes eiendom i Marka, men skogsdriften i Oslo kommunes skoger har nå friluftsliv som prioritet fremfor økonomisk avkastning.

Innenfor verneforslaget, sør for Sølvdobla, ligger det en speiderhytte. Fylkesmannen vil åpne for at det kan tas ut ved til hytte hvis det er behov for dette.

Skjøtselsbehov og forvaltning

Området består i hovedsak av gammel barskog, og er noe mindre preget av inngrep i form av veier og tilrettelegging enn Hauktjern. I enkelte bestand med yngre kulturskog kan det likevel være behov for tynning for å lage en friluftsvennlig skog. Dette må defineres nærmere i en skjøtsels/forvaltningsplan.

Vest i området ligger den gamle husmannsplassen Dølerud. Dette landskapet er skjøtselsbetinget, og Oslo kommune har drevet skjøtsel av området. Fylkesmannen mener skjøtselen bør fortsette, og har definert en egen sone i verneforslaget hvor skjøtsel er aktuelt. Omfanget av skjøtselen må sees i sammenheng med ressurser, oppfølging og naturverdier.

I området er det flere merkede og umerkede stier og løyper som har behov for vedlikehold. Oslo kommune har tidligere foreslått en sykkelvei som forbinder sykkelveinettet sør for det foreslåtte verneområdet med sykkelveinettet nord for området. Dette ønsket har også vært fremmet i denne prosessen. Det er to alternative traseer, enten fra Sølvdobla og over Dølerud, eller fra Smørholet og til

Sandbakken. Fylkesmannen vil ikke gjøre en helhetsvurdering av kommunens forslag om å etablere nye sykkelveier i Østmarka i dette verneforslaget, men mener det foreslåtte verneområdet ikke nødvendigvis er i veien for å kunne etablere en sykkelforbindelse. En sykkelvei vil gi en økt grad av inngrep i verneområdet, noe som er i konflikt med retningslinjen om at områdene skal fremstå urørte og naturlige. Samtidig må en regne med en viss grad av tilrettelegging i områder som ligger bynært og som er mye brukt. En sykkeltrasé vil øke tilgjengeligheten og kan virke kanaliserende på ferdselen i området. Fylkesmannen mener traseen over Dølerud er et bedre alternativ enn traseen fra Smørholet til Sandbakken.

2.6. Fylkesmannens vurdering av de fire verneforslagene

Fylkesmannen mener de foreslåtte verneområdene tilfredsstiller kravene til vern etter markaloven § 11. Etter Fylkesmannens vurdering fremstår områdene i henhold til kriteriene omtalt i markalovens forarbeider, Ot. prp. nr. 23 (2008-2009). Hauktjern er det området som har de største inngrepene i form av veier og lysløype. Samtidig er det mye friluftslivs- og kulturhistorie knyttet til de inngrepene som finnes. Fylkesmannen har laget to grenseforslag for dette området, slik at avgrensningen lettere kan vurderes gjennom høringsprosessen.

Områdenes beliggenhet og avgrensning gjør at de er svært tilgjengelige for store deler av Oslos befolkning.

Som vedlegg ligger forslag til verneforskrifter for områdene. Fylkesmannen har i verneforskriften lagt vekt på at det urørte og naturlige preget på områdene skal bevares. Gjennom å verne vegetasjon og dyreliv mot skade og ødeleggelse, samtidig som alle tiltak som kan endre friluftsliv- og naturopplevelsesverdiene er forbudt, mener Fylkesmannen formålet med vernet er ivarettatt gjennom bestemmelsene i § 3 i verneforskriftene. Videre er det gjort generelle unntak fra vernebestemmelsene gjennom § 4,

som gjelder blant annet sopp- og bærplukking, bålbrekking med tørrkvist/medbrakt ved, rydding av utsiktpunkter og vedlikehold av stier og løyper med mer. Påvirkning fra bruk av områdene er også vurdert. Fylkesmannen mener at disse utvalgte områdene kan ha restriksjoner som er strengere enn i Marka generelt, fordi dette vil være med å sikre naturopplevelselsesverdiene som er formålet med vernet. Fylkesmannen har derfor foreslått å legge begrensninger på blant annet sykling. § 6 inneholder generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene. I § 7 er det åpnet for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til omlegging av stier og løyper. Dette innebærer mindre omlegginger innenfor verneområdene. § 8 gir mulighet for å dispensere fra forskriften dersom det ikke strider mot formålet i verneforskriften eller av sikkerhetshensyn eller hensyn til vesentlige samfunnsinteresser. §§ 9, § 10 og 11 gir bestemmelser om forvaltning og skjøtsel av områdene.

Fylkesmannen ønsker innspill vurderingene rundt forskriftsforslagene, men mener forskriftene ivaretar verneformålet og andre hensyn slik det er lagt opp til i markaloven og dens forarbeider.

Vurdering etter naturmangfoldloven kap. II

I henhold til naturmangfoldloven § 7, skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 - 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Fylkesmannen vil peke på at områdene først har vært gjennom en innspillsfase, hvor man anser at de viktigste områdene i Marka ble foreslått. Videre ble de 32 områdene som ble vurdert til å være de mest interessante i forhold til kriterier i markaloven, valgt ut for videre kartlegging og verdivurdering. Resultatene fra denne kartleggingen viste at de aller fleste områdene (28 stk) kvalifiserte til vern etter markaloven. Det har også gjennom 2012 blitt avholdt befaringer sammen med representanter for kommunen, for å skaffe tilveie ytterligere

informasjon om områdene. Fylkesmannen mener kravene i § 8 dermed er tilstrekkelig oppfylt.

Fylkesmannen mener det foreligger tilstrekkelig kunnskap om effekten verneforslaget vil ha for naturmangfoldet. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 har derfor mindre betydning i denne saken. Verneforskriftene skal i seg selv medvirke til at den samlede belastningen blir redusert. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning er dermed vurdert og tillagt vekt.

§ 11 (kostnadene ved miljøbelastning) og § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), ansees ikke relevant for saken all den tid kunnskapsgrunnlaget (§ 8) ansees som tilstrekkelig og at myndighetsutøvelsen i denne saken er rettet mot ivaretagelse av friluftss- og naturområder.

3. Høring

Verneforslaget sendes med dette på høring. Alle som måtte ønske det kan komme med innspill til verneforslaget. Fylkesmannen ber spesielt om innspill på:

- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i forskriften som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.
- Avgrensning av de aktuelle områdene, herunder de ulike alternativene som er skissert.
- Eventuelle behov for skjøtsel og tiltak og innspill til forvaltningen av områdene.
- Verneforskriftene. Vi ber om synspunkter på forskriftene og eventuelle merknader til spesielle forhold i det enkelte område. Spesielt ber vi om innspill rundt sykling i

verneområdene. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.

- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Frist for å gi innspill til høringen er satt til 15. april 2013. Uttalelser sendes til:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Postboks 8111 Dep.
0032 Oslo

eller på e-post til:
fmoapostmottak@fylkesmannen.no

Direktoratet for naturforvaltnings Naturbase;
www.naturbase.no

Innspill og forslag til verneprosessen.

5. Vedlegg

Forslag til verneforskrifter
Forslag til avgrensning av områdene

4. Kilder

Løset, F., Finne, M. og Heimstad, R. 2012.
Kartlegging av frilufts- og naturverdier i 32
utvalgte områder i Oslomarka. Rapport 1-2012.
Sweco AS. 506 s.

Gundersen, V., Skår, M., Tangeland, T. og
Vistad, O.I. 2011. Særskilt vern av
friluftsområder etter markalovens § 11.
Kunnskapsgrunnlag, kriterier og
registreringsmetode. NINA Rapport 664. 78 s.

Miljøverndepartementet. 2008. Ot.prp. nr. 23.
(2008-2009). Om lov om naturområder i Oslo
og nærliggende kommuner (markaloven). 56 s.

Moland, T. 2006. Historien om Nordmarka.
Christiania forlag. 192 s.

Saugstad, E. 2012. Østmarka fra A til Å. Frie
Fuglers forlag. 231 s.

Riksantikvarens kulturminnesøk;
www.kulturminnesok.no

Oslo kommunes Oslokart;
<http://webhotel2.gisline.no/oslokart/>

Vedlegg 1: Forslag til forskrift om vern av Skjennungsåsen friluftslivsområde, Oslo kommune.

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 6. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) § 11. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med vernet er å bevare de naturopplevelsverdier som gjør at området har særskilte kvaliteter for friluftslivet.

Videre er formålet å bevare et mye brukt friluftslivsområde som fremstår som urørt og naturlig, og varierer mellom en særpreget, gammel granskog og flate myrpartier med innslag av furu. Området innehar naturlig landskapsrom uten forstyrrende elementer og en stor variasjon i terrengformasjoner.

§ 2 Geografisk avgrensing

Friluftslivsområdet berører følgende gnr/bnr: 34/2, 47/31 og 50/2 i Oslo kommune.

Friluftslivsområdet dekker et totalareal på 900 dekar.

Grensene for friluftslivsområdet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet

Verneforskriften med kart oppbevares i Oslo kommune, hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus og i Miljøverndepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I friluftslivsområdet kan det ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre områdets verdi som friluftslivsområde, jf. § 1.

I friluftslivsområdet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen er vernet mot skade og ødeleggelse. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse.
- c) Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre friluftslivs- og naturopplevelsverdiene, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus avgjør i tvilstilfelle om et tiltak kan endre områdets verdi som friluftslivsområde vesentlig.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Brenning av bål med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

- f) Rydding av utsiktspunkter i henhold til vedtatt skjøtels- eller forvaltningsplan.
- g) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- h) Preparering av eksisterende løyper med samme standard som på vernetidspunktet.
- i) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- j) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til naturopplevelse, vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I friluftslivsområdet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel på blåmerkede stier er ikke tillat. Forvaltningsmyndigheten kan i egen forvaltningsplan for området gi bestemmelser om bruk av sykkel, hest og kjerre.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Nødvendig motorferdsel på vei i forbindelse med forvaltning og skjøtsel av området.
- d) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktivitet nevnt i § 4h.

§ 7 Tillatelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til omlegging av eksisterende stier og løyper.

§ 8 Dispensasjon

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det kan ikke gis dispensasjon til tiltak som vesentlig endrer områdets verdi som friluftslivsområde.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den verdi for naturopplevelse og friluftsliv som er formålet med vernet. Slik skjøtsel skal foregå i henhold til forvaltningsplan godkjent etter § 10.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av friluftslivsområdet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljøverndepartementet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 2: Forslag til forskrift om vern av Godbekken friluftslivsområde, Oslo kommune

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 6. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) § 11. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med vernet er å bevare de naturopplevelsesverdier som gjør at området har særskilte kvaliteter for friluftslivet.

Videre er formålet å bevare et mye brukt friluftslivsområde som bærer preg av å være urørt og naturlig. Området viser mangfold og variasjon med store sprang i topografien, markerte former i terrenget og forekomster av ulike landskapsrom og landskapselementer uten forstyrrende inngrep. Området har en stor andel gammel skog uten nyere skogbruksinngrep, både av furuskog og granskog, og det inngår blant annet små tjern, myrer og bekker.

§ 2 Geografisk avgrensing

Friluftslivsområdet berører følgende gnr/bnr: 60/2 og 61/1 i Oslo kommune.

Friluftslivsområdet dekker et totalareal på 801 dekar

Grensene for friluftslivsområdet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet

Verneforskriften med kart oppbevares i Oslo kommune, hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus og i Miljøverndepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I friluftslivsområdet kan det ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre områdets verdi som friluftslivsområde, jf. § 1.

I friluftslivsområdet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen er vernet mot skade og ødeleggelse. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse.
- c) Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre friluftslivs- og naturopplevelsesverdiene, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus avgjør i tvilstilfelle om et tiltak kan endre områdets verdi som friluftslivsområde vesentlig.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.

- e) Brenning av bål med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Rydding av utsiktspunkter i henhold til vedtatt skjøtels- eller forvaltningsplan.
- g) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- h) Preparering av eksisterende løyper med samme standard som på vernetidspunktet.
- i) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- j) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til naturopplevelse, vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I friluftslivsområdet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel på blåmerkede stier er ikke tillat. Forvaltningsmyndigheten kan i egen forvaltningsplan for området gi bestemmelser om bruk av sykkel, hest og kjerre.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Nødvendig motorferdsel på vei i forbindelse med forvaltning og skjøtsel av området.
- d) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktivitet nevnt i § 4h.

§ 7 Tillatelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til omlegging av eksisterende stier og løyper.

§ 8 Dispensasjon

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det kan ikke gis dispensasjon til tiltak som vesentlig endrer områdets verdi som friluftslivsområde.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den verdi for naturopplevelse og friluftsliv som er formålet med vernet. Slik skjøtsel skal foregå i henhold til forvaltningsplan godkjent etter § 10.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av friluftslivsområdet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljøverndepartementet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 3: Forslag til forskrift om vern av Hauktjern friluftslivsområde, Oslo kommune.

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 6. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) § 11. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med vernet er å bevare de naturopplevelsesverdier som gjør at området har særskilte kvaliteter for friluftslivet.

Videre er formålet å bevare et større og mye brukt friluftslivsområde som bærer preg av urørthet med ville sprang i topografien, forekomst av myrer, vann, bekker, åser, topper og utsiktspunkter. Området har en stor andel gammel skog uten nyere skogbruksinngrep. Området har også innslag av større kulturhistoriske verdier og et variert og rikt dyreliv.

§ 2 Geografisk avgrensning

Friluftslivsområdet berører følgende gnr/bnr: 109/1 og 167/11 i Oslo kommune.

Friluftslivsområdet dekker et totalareal på 3679 dekar (2833 dekar ved alternativ avgrensning).

Grensene for friluftslivsområdet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet Verneforskriften med kart oppbevares i Oslo kommune, hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus og i Miljøverndepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I friluftslivsområdet kan det ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre områdets verdi som friluftslivsområde, jf. § 1.

I friluftslivsområdet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen er vernet mot skade og ødeleggelse. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse.
- c) Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre friluftslivs- og naturopplevelsesverdiene, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus avgjør i tvilstilfelle om et tiltak kan endre områdets verdi som friluftslivsområde vesentlig.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Brenning av bål med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Rydding av utsiktspunkter i henhold til vedtatt skjøtsels- eller forvaltningsplan.

- g) Vedlikehold av eksisterende veier, jernbane og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- h) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- i) Preparering av eksisterende løyper med samme standard som på vernetidspunktet.
- j) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- k) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- l) Etablering av nye klatreruter i klatrefelt ved Hauktjern.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til naturopplevelse, vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I friluftslivsområdet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel på blåmerkede stier er ikke tillat. Forvaltningsmyndigheten kan i egen forvaltningsplan for området gi bestemmelser for bruk av sykkel, hest og kjerre.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Nødvendig motorferdsel på vei i forbindelse med forvaltning og skjøtsel av området.
- d) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktivitet nevnt i § 4i.

§ 7 Tillatelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til omlegging av eksisterende stier og løyper.

§ 8 Dispensasjon

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det kan ikke gis dispensasjon til tiltak som vesentlig endrer områdets verdi som friluftslivsområde.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den verdi for naturopplevelse og friluftsliv som er formålet med vernet. Slik skjøtsel skal foregå i henhold til forvaltningsplan godkjent etter § 10.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av friluftslivsområdet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljøverndepartementet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 4: Forslag til forskrift om vern av Spinneren friluftslivsområde, Oslo kommune.

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 6. juni 2009 nr. 35 om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) § 11. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med vernet er å bevare de naturopplevelsesverdier som gjør at området har særskilte kvaliteter for friluftslivet.

Videre er formålet å bevare et mye brukt friluftslivsområde som bærer preg av å være urørt og naturlig, er mangfoldig og har en stor variasjon med markerte former i terrenget, variasjon i skogbildet og en stor andel gammel skog. Området innehar varierte, naturlige landskapsrom uten forstyrrende inngrep og samtidig innslag av kulturhistorisk verdier. Området har et variert og rikt dyreliv.

§ 2 Geografisk avgrensing

Friluftslivsområdet berører følgende gnr/bnr: 171/7, 171/11, 171/49, 172/4, 172/103, 172/120 og 174/5 i Oslo kommune.

Friluftslivsområdet dekker et totalareal på 2820 dekar.

Grensene for friluftslivsområdet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet

Verneforskriften med kart oppbevares i Oslo kommune, hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus og i Miljøverndepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I friluftslivsområdet kan det ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre områdets verdi som friluftslivsområde, jf. § 1.

I friluftslivsområdet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen er vernet mot skade og ødeleggelse. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse.
- c) Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre friluftslivs- og naturopplevelsesverdiene, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus avgjør i tvilstilfelle om et tiltak kan endre områdets verdi som friluftslivsområde vesentlig.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.

- e) Brenning av bål med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- f) Vedlikehold av eksisterende bygninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- g) Rydding av utsiktspunkter i henhold til vedtatt skjøtels- eller forvaltningsplan.
- h) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- i) Preparering av eksisterende løyper med samme standard som på vernetidspunktet.
- j) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- k) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til naturopplevelse, vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I friluftslivsområdet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel på blåmerkede stier er ikke tillat. Forvaltningsmyndigheten kan i egen forvaltningsplan for området gi bestemmelser om bruk av sykkel, hest og kjerre.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- c) Nødvendig motorferdsel på vei i forbindelse med forvaltning og skjøtsel av området.
- d) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktivitet nevnt i § 4i.

§ 7 Tillatelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til omlegging av eksisterende stier, løyper og veier.

§ 8 Dispensasjon

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Det kan ikke gis dispensasjon til tiltak som vesentlig endrer områdets verdi som friluftslivsområde.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den verdi for naturopplevelse og friluftsliv som er formålet med vernet. Slik skjøtsel skal foregå i henhold til forvaltningsplan godkjent etter § 10.

§ 10 Forvaltningsplan

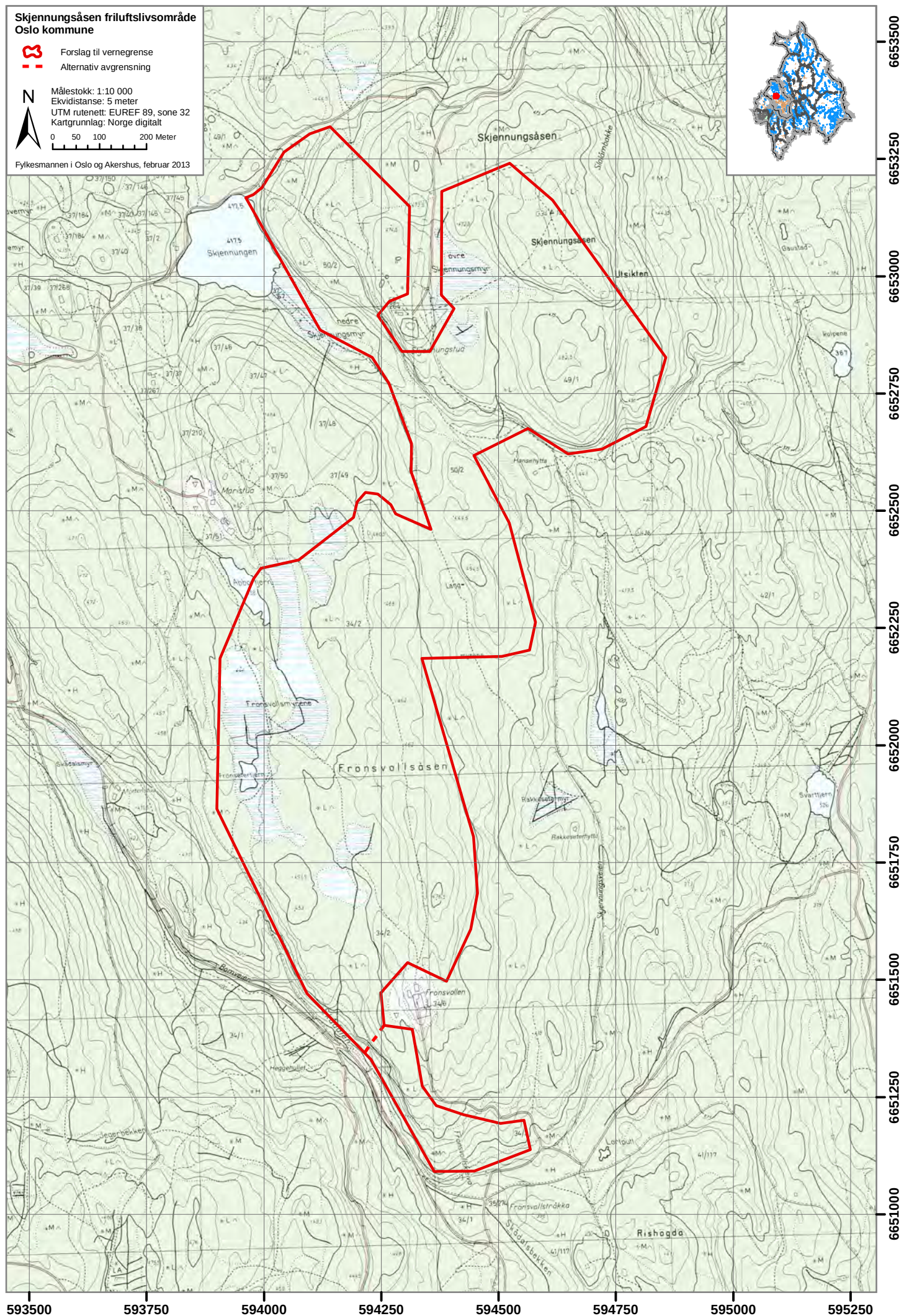
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av friluftslivsområdet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

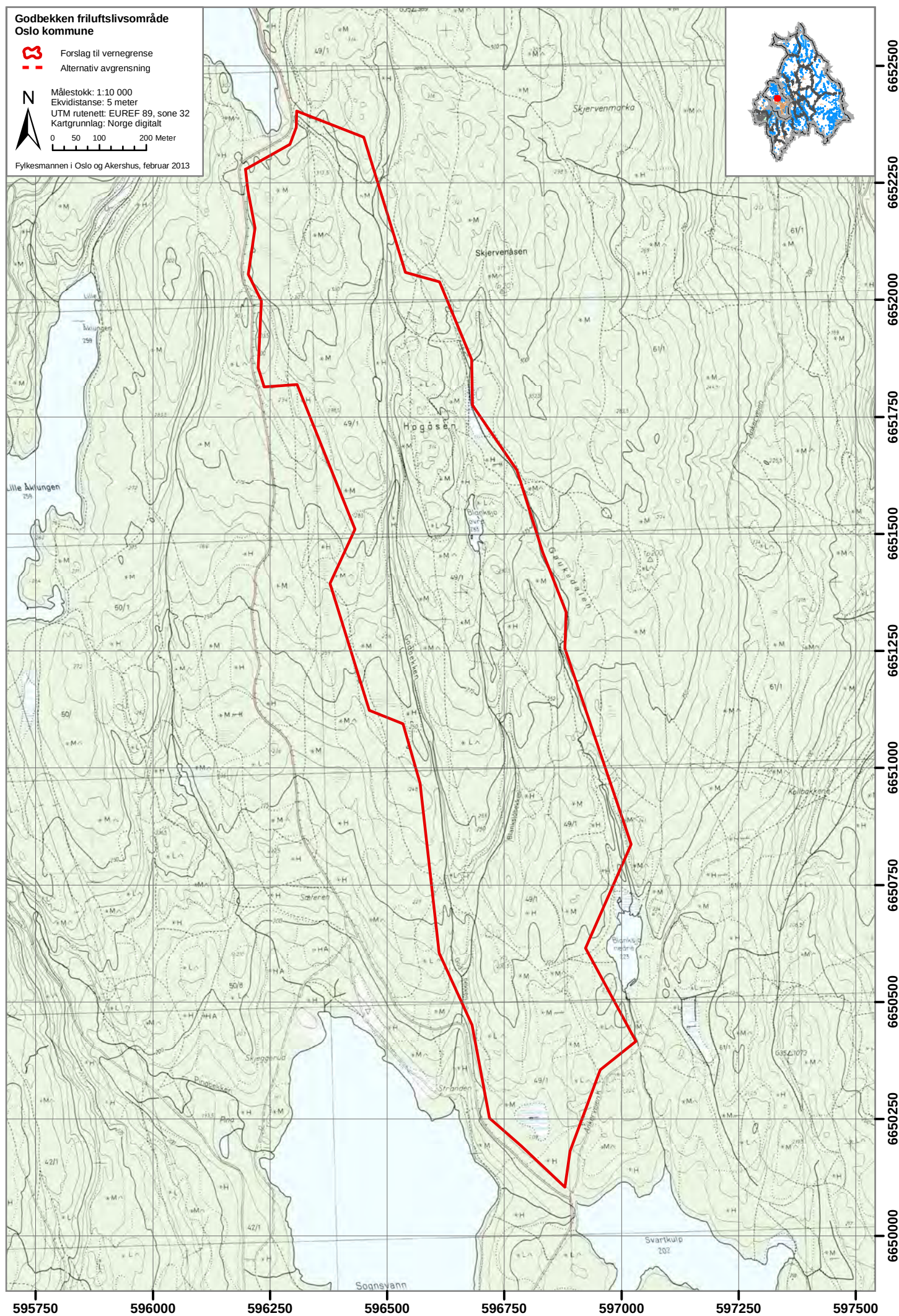
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljøverndepartementet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

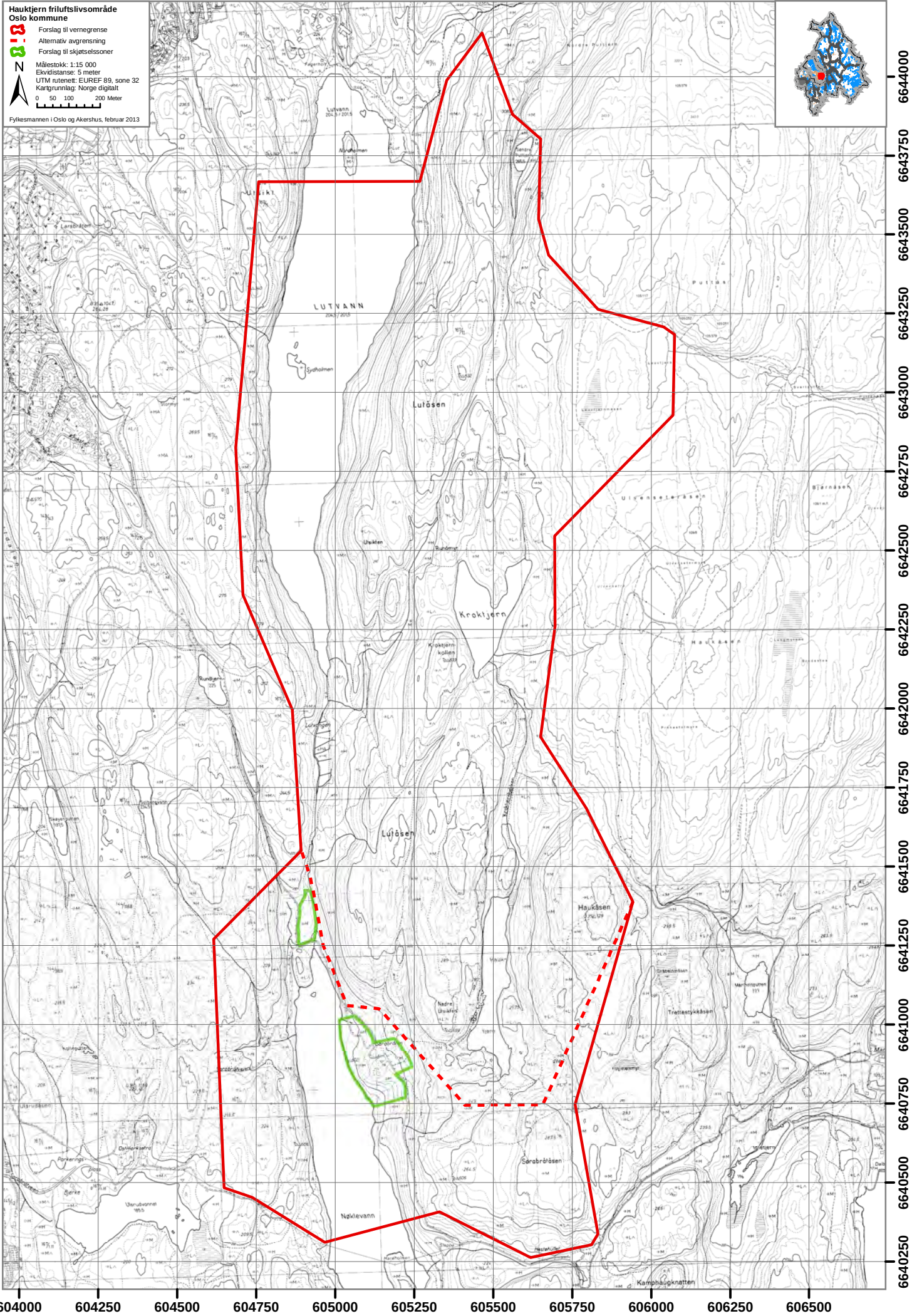
§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks

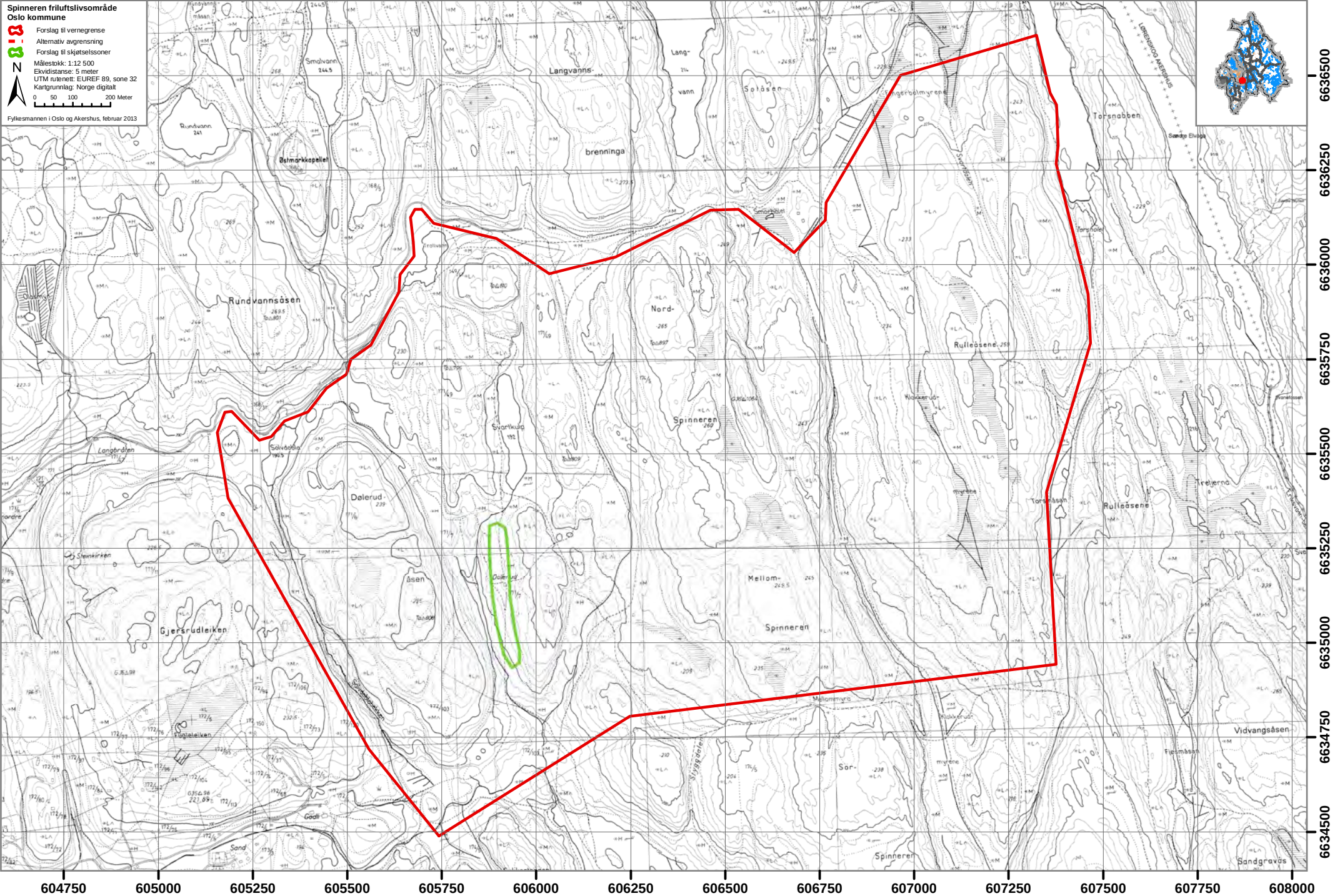

Vedlegg 3: Kart over verneforslag, Hauktjern friluftslivsområde

Vedlegg 4: Kart over verneforslag, Spinneren friluftslivsområde

Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Postboks 8111 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Tordenskiolds gt 12
Telefon: 22 00 35 00, Telefaks: 22 00 36 58
E-post: fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no